

ZUBTURUM O'SIMLIGINI MEDA-ICHAK KASALIGIDA QO'LLANILISHI

Meliboyeva Shoxista Sharofiddin qizi

Abu Ali ibn Sino nomidagi tibbiyot unversiteti

farmakologiya kafedrası assistenti

Po'latova Mexriniso Xamza qizi

Abu Ali ibn Sino nomidagi tibbiyot unversiteti talabasi

bexruzmehriniso@gmail.com

Annotatsiya: *ushbu maqolada barglarning xamiri yoki pyuresi barglaridan qaynatilgan pulpa, zaharli ilon chaqishi, davolash, o'simlikning shifobaxsh xususiyatlari, o'simlik me'da shirasining ishlab chiqarilishini normallashtirish uchun oshqozon-ichak trakti kasalliklari va boshqalar to'g'risida yozilgan.*

Kalit so'zlar: *burglar, xamir, pyure, pulpa, zahar, ilon, davolash, o'simlik, shifobaxsh, o'simlik, me'da, shira, oshqozon-ichak, kasalliklar*

Ko'p yillik o't o'simligi qisqa bila n o'simlik ildizpoya va rozet bazal barglar. Gullar katta to'plangan zubturums silindrsimon boshq, uzunlik 2-5 sm.Yo'l bo'ylab o'sadi qirg'oqlar, nam va suv ostida o'tloqlar, qumloq tuproqlarda. Zubtutum urug'lari va eng muhimi - barglar sinovdan o'tkaziladi va qadimgi dorivor anglatadi. Urug'lar o'z ichiga oladi shilliq, oqsil va taninlar moddalar, aucuban, yog'li yog ', fermentlar, qatronlar. 10 g maydalangan urug'lar 100 ml qaynoq suvga quyiladi va shilimshiq olinadi, bu qo'llaniladi, infuziya va suzishdan keyin, yallig'lanish uchun olinadi oshqozon. Zubtutum ildizi ekstrakti ari va boshqa chaqishlar uchun ichkarida buyuriladi, hasharotlar Zubtutum barglari yallig'lanishga qarshi xususiyatlarga ega, nafas olish organlari kasalliklarida, buzilishlarda analjezik ta'sir ovqat hazm qilish organlari (diareya, oshqozon-ichak traktining katarasi). Zubtutum preparatlari tonik ta'sirga ega, ishtahani rag'batlantiradi, qondagi gemoglobinni oshirishga yordam beradi. O'simlik ekstrakti anti-sklerotik xususiyatga ega harakat, xolesterin miqdorini kamaytiradi qon. Dorivor vosita sifatida zubtutum dan olingan an'anaviy tibbiyot uzoq vaqtdan beri qo'llanilgan infuziya shaklida. Barglari sifatida ishlatiladi gemostatik va yaralarni davolovchi vosita, zarbalar, kesishlar, xo'ppozlar, burun uchun qon ketishi. Yangi barglarning xamiri yoki pyuresi barglaridan qaynatilgan pulpa

ishlatiladi yaralarni, zaharli ilon chaqishini va shishishni davolash uchun; ari va asalarilarning chaqishi natijasida yuzaga kelgan. Yaralarni davolashda, pastasini qo'llash tavsiya etiladi ezilgan barglar, uni yangi barg bilan yoping; bir vaqtning o'zida qaynatma yoki sharbatni oling qichitqi o'tidan (yoki shunga o'xshash harakatda, qonni tozalovchi o'simlik).

O'simlikning shifobaxsh xususiyatlari

Zubtutumning xom ashyosi ko'plab foydali moddalarni o'z ichiga oladi: fitonsidlar, polisakkaridlar, fermentlar, vitaminlar (C, K), organik kislotalar, pektinlar, taninlar, glikozidlar, achchiq, saponinlar, mis, sink. Boy kimyoviy tarkibi dorivor o'simlikka gemostatik, o'rab qo'yuvchi, antiseptik, regenerativ, yallig'lanishga qarshi, antispazmodik va ekspektoran ta'sir ko'rsatishga imkon beradi. Bundan tashqari, o'simlik me'da shirasining ishlab chiqarilishini normallashtirish uchun oshqozon-ichak trakti kasalliklari uchun ishlatiladi.

Zubtutum xomashyosiga asoslangan infuziyalar, damlamalar va preparatlar terining har qanday shikastlanishini (kuyishlar, aşınmalar, tishlashlar, dermatitlar, xo'ppozlar) va ginekologik kasalliklarni davolash uchun ishlatiladi. Ichki foydalanish uchun dorilar (sharbat va Pantagluclide) gastrit, oshqozon yarasi, enterokolit, fermentopatiya va disbakterioz uchun buyuriladi. Zubtutum pnevmoniya, ko'k yo'tal, bronxit va boshqalar uchun ekspektoran sifatida buyuriladi.

Boshqa dorilar singari, hamroh kontrendikatsiyaga ega:

- individual intolerans;
- o'tkir bosqichda oshqozon-ichak kasalliklari.

Ehtiyotkorlik bilan bolalar, homilador va emizikli ayollar foydalanishlari kerak.

Barglarni yig'ish va pishirish xususiyatlari

Katta zubtutum xom ashyosi gullash davrida, may-avgust oylarida yig'ib olinadi. Barglar ehtiyotkorlik bilan kesiladi, yuviladi va havoda yoki quritgichda quritiladi (50° C dan yuqori bo'lmagan haroratda). Tabiiy sharoitda quritishda dorivor xom ashyoni quyosh nuri va kekiishdan himoya qilish muhim ahamiyatga ega. Buning uchun barglar soyabon bilan qoplangan va vaqti-vaqti bilan aylantiriladi.

Tayyor xom ashyo yaxshi gazlangan joyda, mato yoki qog'oz qoplarda yoki yog'och qutilarda 2 yildan ortiq bo'lmagan muddatda saqlanadi.

Infuziyalar yoki damlamalar quritilgan zubtutum barglaridan tayyorlanadi.

Infuzionni tayyorlashning ikkita varianti mavjud:

1 osh qoshiq. l. ezilgan xom ashyo 1 stakan issiq suv (90°S) bilan quyiladi va 15 daqiqaga qoldiriladi. Keyin infuzion filtrlanadi va suv bilan 200 ml ga keltiriladi.

4 osh qoshiq. l. Quruq yo'ldosh o'ti 500 ml issiq suv bilan quyiladi va termosda 2,5 soatga qoldiriladi. Infuzion ichimlik suzilishi kerak.

Tayyor infuzion 1 osh qoshiq ishlatiladi. l. Ovqatdan 40 daqiqa oldin, kuniga 3-4 marta.

Qaynatma biroz boshqacha tayyorlanadi: 1 osh qoshiq. l. xom ashyo suv bilan quyiladi va keyin kamida 15 daqiqa davomida suv hammomida saqlanadi. Tayyorgarlikdan so'ng ichimlik suzilishi kerak.

Doktor maslahati

Zubtutum barglarini o'zingiz tayyorlashingiz yoki dorixonada xarid qilishingiz mumkin. Har holda, dori-darmonlarni tayyorlash uchun tasdiqlangan retseptlardan foydalanish tavsiya etiladi. Tananing salbiy reaksiyasini oldini olish uchun siz foydalanish bo'yicha ko'rsatmalarga rioya qilishingiz va komponentlarning belgilangan hajmlari va nisbatlaridan oshmasligingiz kerak.

Zubtutumning xususiyatlari

Katta zubtutum barglari sifatida ishlatiladi:

- yarani davolash
- yallig'lanishga qarshi
- gemostatik
- og'riq qoldiruvchi
- bakteritsid agenti.

Zubtutumdan foydalanish

Infuziyalar va damlamalar c hinordan tayyorlanadi. Misol uchun, dorixonalar briketlarda zubtutum barglarini sotadilar, ularda siz suv infuziyalarini tayyorlashingiz mumkin. Barglarning qaynatmasi oshqozon-ichak trakti kasalliklari, shu jumladan oshqozon va o'n ikki barmoqli ichakning oshqozon yarasi uchun ishlatiladi. Zubtutum sharbati past kislotali gastrit va surunkali kolit bilan yordam beradi. Oshqozon yonishi uchun quyidagi tayyorgarlik tavsiya etiladi:

- zubtutum barglari - 20 g katta zubtutum
- Seynt Jonning go'shti o'ti - 20 g
- romashka inflorescences - 5 g.
- Infuzionni tayyorlang, 1 osh qoshiqni oling. kuniga 3 marta qoshiq.

Qizilo'ngach kasalliklari uchun quyidagi to'plamni ham tavsiya qilish mumkin:

- zubtutum barglari - 2 qism
- quritilgan o't - 3 qism
- romashka gullari - 2 qism
- celandine o'ti - 1,5 qism
- Seynt Jonning go'shti o'ti - 2 qism
- kalendula gullari - 2 qism
- Kentavr o'ti - 1 qism
- jo'xori urug'lari - 5 qism
- ezilgan gul kestirib - 5 qism.

To'plamga (2-3 osh qoshiq) qaynoq suv (500 ml) tushiring, uni bir kechada termosga joylashtirish yaxshidir. Keyin suziladi, ovqatdan keyin kuniga 5-6 marta 40-50 ml iliq holda ichiladi. Aralashmaning ta'mi uchun asal va limon qo'shishingiz mumkin, lekin shakar emas! (Zaykin D.)

GERDning kuchayishi yoki remissiyasi davrida o'simlik preparatlari buyurilishi mumkin:

- romashka (gullar) - 5 g
- Seynt Jonning go'shti (o't) - 20 g
- katta zubturm (barglari) - 20 g.
- 1 osh qoshiq infuzionni oling. Ovqatdan 15-20 daqiqa oldin kuniga 3-4 marta qoshiq.

(Privorotskiy V.F., Luppova N.E.)

Gastrit, enterit, enterokolit bilan og'rigan bolalar uchun tavsiya etilgan dorivor o'simliklar to'plamini bu erda ko'rish mumkin.

Xalq tabobati va dorivor o'simliklardan foydalangan holda past kislotali gastritni davolash uchun bu yerga qarang.

Qabziyatni dorivor o'simliklar bilan davolash uchun bu yerga qarang.

Oshqozon kislotaliligiga zubturmning ta'siri

Yallig'lanishga qarshi xususiyatlarga ega bo'lgan katta zubturm oshqozon sekretsiasini normallantiradi va me'da shirasining zararli ta'siridan himoya qiladi.

Zubturm katta. Qo'llash mumkin bo'lmagan holatlar

Qon ivishining kuchayishi va qon phtilarinin shakllanishiga moyilligi bo'lgan odamlarga davolanish paytida zubturm preparatlarini qabul qilish tavsiya etilmaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'XATI:

1. Джалилов, Ф. С., Болтаев, М. М., & кизи Мелибоева, Ш. Ш. (2022). BROCCOLINING SHIFOBAXSH XUSUSIYATLARI. Журнал химии товаров и народной медицины, 1(3), 194-205.

2. Meliboeva, S., Boltayev, M., & Jalilov, F. (2022). The effect of broccoli sprouts on diabetes mellitus and the gastrointestinal tract. Science and innovation, 1(D5), 81-87.

3. Болтаев, М. М., Шарипова, Э. М., & Мелибоева, Ш. Ш. (2022). ПЕРВЫЕ ЛЕЧЕБНО-БОТАНИЧЕСКИЕ САДЫ НА ТЕРРИТОРИИ СОВРЕМЕННОГО УЗБЕКИСТАНА. IJTIMOIIY FANLARDA INNOVASIYA ONLAYN ILMIY JURNALI, 96-100.

4. Boltaev, M. M., Sh, M. S., & Jalilov, F. S. (2023). PREPARATION AND DRYING OF BROCCOLI HERBS (BRASSICA OLERACEA L.). Електронне видання мережне Редакційна колегія: проф. Котвіцька АА, проф. Владимірова ІМ, проф. Георгіянц ВА, проф.

Перехода ЛО, проф. Журавель Ю, проф. Колісник СВ, доц. Криськів ОС, проф. Власов СВ, ас. Смелова НМ, ас. Григорів ГВ, 19.

5. https://turist.edu.yar.ru/metodika/metodika_turizm/lekarstvennie_travi_ch3.pdf

6. <https://ooo-sun.ru/blog/podorozhnik-lekarstvennoe-rastenie-poleznye-svoystva-kak-zavarivat-sovety-vracha/>